

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Hur slutdebatterna och Sverigedemokraterna gestaltades i SVT valen: 2010, 2014 och 2018

Andreas Liderfors Westholm

Journalistprogrammet
Höstterminen 2018

Abstract

Titel: Hur slutdebatterna och Sverigedemokraterna gestaltades i SVT valen: 2010, 2014 och 2018

Författare: Andreas Liderfors Westholm

Kurs, termin och år: C-uppsats, höstterminen 2018

Antal ord i uppsatsen: 10479

Problemformulering och syfte: Trots att gestaltningsteorin har varit en av de mest använda teorierna inom medieforskning de senaste decennierna så finns det relativt få kvalitativa analyser av politiska debatter, och ännu färre politiska slutdebatter. Sverigedemokraterna har de senaste åren jobbat för att bli mer socialt accepterade och blev i riksdagsvalet 2014 Sveriges tredje största parti. I dag är Sverigedemokraterna Sveriges snabbast växande parti, trots detta finns det relativt lite forskning kring hur Sverigedemokraterna gestaltas i politiska debatter. Syftet med studien är att undersöka hur de politiska frågorna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018 gestaltas, samt att se hur Sverigedemokraterna gestaltas i debatterna.

Metod och material: Jag har använt mig av en kvalitativ innehållsanalys. Mitt material har varit SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018.

Huvudresultat: Huvudresultatet från min studie visar att de politiska frågorna från slutdebatten 2010 var övervägande politisk sakgestaltade. I slutdebatten 2014 var frågorna endast spelgestaltade, och i slutdebatten 2018 var de politiska frågorna övervägande sakgestaltade, med inslag av spelgestaltning. Sverigedemokraterna gestaltades negativt i samtliga slutdebatter.

Nyckelord: Gestaltningsteorin, Framing Theory, SVT, Slutdebatter, Sverigedemokraterna, Politiska frågor, Sakgestaltning, Spelgestaltning, Skandalgestaltning

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
2. BEGREPP OCH FÖRTYDLIGANDEN	5
3. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	5
3.1 FRÅGESTÄLLNINGAR	5
4. TEORI OCH TIDIGARE FORSKNING	6
4.1 GESTALTNINGSTEORIN.....	6
4.2 FORSKNING DÅR GESTALTNINGSTEORIN ANVÄNTS INOM POLITISK KOMMUNIKATION	6
4.3 FORSKNING OM GESTALTNINGSMAKTEN.....	9
4.4 MEDIALISERINGSTEORIN	9
4.5 MEDILOGIK.....	10
5. BAKGRUND	11
5.1 VALRÖRELSEN 2010.....	11
5.2 VALRÖRELSEN 2014.....	12
5.3 VALRÖRELSEN 2018.....	12
5.4 SVERIGEDEMOKRATERNAS HISTORIA	12
6. METOD	13
6.1 KVALITATIV INNEHÅLLSANALYS	13
6.2 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	14
6.3 METODKRITIK	14
6.4 VALIDITET	14
6.5 URVAL	15
7. RESULTAT OCH ANALYS	17
7.1 SVT SLUTDEBATTEN 2010.....	17
7.1.1 <i>Jobbfrågan</i>	17
7.1.2 <i>Utbildning</i>	18
7.1.3 <i>Vårdfrågan</i>	19
7.2 SVERIGEDEMOKRATERNAS GESTALTNING 2010.....	20
7.3 SLUTDEBATTEN 2014	20
7.3.1 <i>Jobbfrågan</i>	20
7.3.2 <i>Klimatet</i>	22
7.3.3 <i>Skola</i>	23
7.3.4 <i>Flyktingar och integration</i>	23
7.4 SVERIGEDEMOKRATERNAS GESTALTNING 2014.....	24
7.5 SLUTDEBATTEN 2018	25
7.5.1 <i>Sjukvården</i>	25
7.5.2 <i>Klimatet</i>	26
7.5.3 <i>Integration</i>	26
7.5.4 <i>Brott och straff</i>	28
7.6 SVERIGEDEMOKRATERNAS GESTALTNING 2018.....	29
7.7 RESULTATSAMMANFATTNING.....	30
8. SLUTSATS OCH SLUTDISKUSSION	31
8.1 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING.....	32
9. REFERENSER	33
10. BILAGA	35
10.1 ANALYSSHEMA	35

1. Inledning

Inför varje riksdagsval sedan 1960 har Sveriges Television (SVT) kort före valdagen sänt en politisk valdebatt där partiledarna får en sista chans att framföra sina politiska åsikter, en så kallad slutdebatt för valrörelsen. Ända sedan dess har svenska politiker deltagit i slutdebatter inför varje riksdagsval (Nationalencyklopedin, partiledardebatt, 2018). Vidare skriver Nord och Strömbäck (2009:289) att medierna idag är den viktigaste källan till kunskap och information för de allra flesta människor, när det handlar om politik och politiska frågor. Detta har lett till att partiledardebatternas betydelse har vuxit kraftigt de senaste valåren. De mest betydande debatterna är nu TV-sända och är en av de viktigaste kampanjhändelserna inför val i alla länder där de arrangeras vilket både Nord och Strömbäck (2009: 289) samt Esaiasson & Håkansson (2002: 58) poängterar.

Inom politisk kommunikation skiljer man ofta på två typer av makt. Den ena typen av makt handlar om dagordningsmakten, makten om vilka frågor som ska debatteras. Den andra typen av makt är den så kallade framing-makten, som handlar mer om hur frågan gestaltas eller uppfattas av olika aktörer (Nord, Strömbäck, 2009:32).

En tydlig tendens inom nyhetsjournalistiken är att politiken gestaltas som spel och strategi snarare än olika sakfrågor. I den gestaltningen fokuserar nyhetsrapporteringen kring att utmåla politik som vinnare eller förlorare i kampen om makten, istället för att fokusera på sakliga problem och hur problem ska kunna lösas för att förbättra vårt samhälle (Strömbäck, 2014: 174). Vidare skriver Strömbäck (2014: 175) att en konsekvens utav att politiken gestaltas som spel- och strategifrågor, istället för faktiska sakfrågor är att människors tilltro mot politiska frågor och politiker minskar.

I slutdebatten 2010 var inte Sverigedemokraterna närvarande, men deras framfart diskuterades som ett orosmoment av de övriga partiledarna. Sverigedemokraterna fick mycket negativ uppmärksamhet från media under valrörelsen 2010. I riksdagsvalet samma år röstades Sverigedemokraterna in i riksdagen (Asp 2011, 99). I SVT:s slutdebatt 2014 var Sverigedemokraterna representerade. Sverigedemokraterna har de senaste åren jobbat för att bli mer socialt accepterade och blev i riksdagsvalet 2014 Sveriges tredje största parti. I dag är Sverigedemokraterna Sveriges snabbast växande parti och i riksdagsvalet 2018 fick partiet 17,53 procent av rösterna. (SCB, 2018).

Trots att gestaltningsteorin har varit en av de mest använda teorierna inom medieforskning de senaste decennierna (Strömbäck, 2014:113) så finns det relativt få kvalitativa analyser av politiska debatter, och ännu färre politiska slutdebatter.

Denna studie kommer fokusera på framing-makten inom politisk kommunikation. Närmare bestämt hur Sverigedemokraterna och slutdebatterna gestaltades i SVT:s slutdebatt 2010, 2014, 2018 via en kvalitativ innehållsanalys där jag utgått från gestaltningsteorin av Robert Entman (Entman, 1993:52).

2. Begrepp och förtydliganden

I många avhandlingar och rapporter som jag läst används namnet Framing Theory om gestaltningsteorin. Jag valt att endast använda mig av begreppet gestaltningsteorin, som i denna studie har samma innebörd som Framing Theory.

När jag nämner SVT:s slutdebatter 2010 (Val 2010, 2010), 2014 (Slutdebatt, 2014), 2018 (Val 2018, 2018) så syftar jag alltid till dessa referenser. Jag kommer inte att skriva ut dessa referenser i mitt arbete, då jag i vissa stycken frekvent nämner slutdebatterna.

Programledare för SVT:s slutdebatt 2010 och 2014 var Mats Knutson och Anna Hedenmo. De benämns i fortsättningen som programledare A och B.

Programledare för SVT:s slutdebatt 2018 var Anders Holmberg och Camilla Kvartoft, även de benämns i fortsättningen som programledare A och B.

3. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur de politiska frågorna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018 gestaltas, samt att se hur Sverigedemokraterna gestaltas i debatterna.

3.1 Frågeställningar

Hur gestaltades de, enligt väljarna, fem viktigaste politiska frågorna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018?

Hur gestaltades Sverigedemokraterna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018?

4. Teori och tidigare forskning

4.1 Gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin, även kallad framing theory, förklarar hur något uppfattas eller framställs (Entman 1993:52). Under de senaste decennierna så har gestaltningsteorin varit en av de mest använda teorierna (Strömbäck, 2014:113). Enligt Jesper Strömbäck kan gestaltningsteorin beskrivas på tre olika sätt:

Den första beskrivningen är att gestaltningsteorin kan användas som en teori om hur mediernas gestaltningar av olika aspekter av verkligheten påverkar människors uppfattningar av verkligheten. En annan beskrivning är att beroende på hur medierna väljer att gestalta verkligheten reproducerar de och sprider olika maktcentras och ideologiers sätt att betrakta verkligheten. I den tredje beskrivningen handlar gestaltningsteorin om mediernas innehåll och vad de representerar (ibid:113).

Vidare menar Strömbäck (2014:113) att om gestaltningsteorin ses ur ett sociologiskt perspektiv så omfattar teorin hur man personligen begripliggör, tolkar och skapar mening av sina egna erfarenheter, oavsett om erfarenheterna är självupplevda eller förmedlats via medier. Varje gång en människa kommunicerar med någon gestaltar hen verkligheten. Eftersom att människan alltid försöker skapa en mening i sin tillvaro är gestaltningsprocesser ofrånkomliga. En vanlig metafor är att nyheterna speglar verkligheten. Denna metafor har dock inte bevisats inom forskningen eftersom att verkligheten är obegränsad och medierna begränsade, så präglas all nyhetsförmedling av de val som medierna, redaktionerna eller journalisterna själva gör.

Robert Entman (1993:52) har en mer koncis beskrivning av vad exakt gestaltningsteorin innebär:

“To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation for the item described” (Entman 1993:52)

4.2 Forskning där gestaltningsteorin använts inom politisk kommunikation

Inom forskningen brukar man skilja på olika typer av gestaltningar inom politik, där tre vanliga gestaltningar är sakgestaltningar, spelgestaltningar och skandalgestaltningar.

Sakgestaltningar av politik kan definieras som att innehållet fokuserar på politikens sakliga problem i verkligheten och hur de kan lösas.

Spelgestaltningar av politik innebär att man gestaltar politiken som ett spel eller en kamp där man slåss om att vinna väljare till sitt parti. Man fokuserar mer på hur politiken bedrivs istället för vad som sker inom politiken.

Skandalgestaltningar av politik innebär att man fokuserar på juridiskt eller moraliskt klandervärda beteenden hos politiker (Nord, Strömbäck, 2009).

Jesper Strömbäck och Lars Nord har granskat den politiska kommunikationen i samband med den svenska valrörelsen 2006. I tidigare forskning gjorda av forskarna har man jämfört Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Rapport, Aktuellt och TV4 Nyheterna för att se hur ofta medierna under valrörelsen 2006 gestaltade politik som sak-, spel- respektive skandalfrågor. Den mest förekommande gestaltningen var enligt undersökningen sakfrågor, som i genomsnitt förekom 49%.

Mest sakgestaltad 2006 var journalistiken i Rapport, följd av Dagens Nyheter, Aktuellt och Svenska Dagbladet. Andelen spelgestaltade artiklar och inslag var 31% inför valet 2006. Jämför man med tidigare val har den genomsnittliga andelen spelgestaltande artiklar och inslag sjunkit något från 1998 till 2002 och 2006 (Nord, Strömbäck, 2009:135–136). En liknande forskning har senare även genomförts av samma författare, men då över ett tidsperspektiv från 2002 till 2014. Där kom Strömbäck och Nord fram till att antalet sakfrågor minskar under valrörelsen, samtidigt som spel och skandalgestaltning ökat över den aktuella tidsperioden (Nord, Strömbäck, 2017).

Adam Shehata har med hjälp av gestaltningsteorin undersökt vilka verklighetsbeskrivningar som de två huvudalternativen Socialdemokraterna och Allians för Sverige ville lyfta fram under 2006 års valrörelse, genom att enbart analysera partiernas valmanifest.

Valmanifesten betraktar han som strategiska dokument, där partierna lyfter fram olika sakfrågor, samhällsproblem och förslag de vill ska genomsyra den politiska debatten (Nord, Strömbäck, 2009: 32-33). Valmanifesten kan betraktas som ett verktyg inom politisk kommunikation för att kommunicera med och påverka medierna och väljarna, som är de två övriga aktörgrupperna inom den politiska kommunikationen (Blumler, Gurevitch, 1995: 14-15).

Enligt Shehata så handlar valrörelsen till stor del om att vinna kampen om problemformuleringar, som är nära besläktad med gestaltningsteorin (Nord, Strömbäck, 2009: 33).

Utifrån valmanifestens innehåll fokuserar undersökningen på sex teman eller politikerområden:

- 1) bilden av Sverige inför valet
- 2) svensk ekonomi, sysselsättning och arbetsmarknad
- 3) den svenska välfärden
- 4) den svenska skolan
- 5) brott och straff
- 6) miljöfrågor

I studien användes en kvalitativ textanalys för att gestalta Socialdemokraternas och Alliansens valmanifest. Tre frågor organiserade läsningen av materialet:

- 1) vilka problembilder lyfts fram
- 2) vilka orsaker till det beskrivna problemet lyfts fram
- 3) vilka lösningar på det beskrivna problemet lyfts fram?

Resultatet presenterar Adam Shehata i en tabell där han beskrivit gestaltningssklimatet genom graden gestaltningsskonkurrens som de två olika partierna har kring de sex olika politiska teman. De politiska frågorna som rörde bilden av Sverige inför valet samt svensk ekonomi, sysselsättning och arbetsmarknad, rådde det full gestaltningsskonkurrens om mellan de två partierna (Nord, Strömbäck, 2009: 37).

I de politiska frågorna som rörde välfärden, skolan, och miljön rådde en begränsad gestaltningsskonkurrens mellan de två partierna. Det vill säga att de olika partierna var överens om problembilderna men kunde presentera olika lösningar.

Den enda frågan det rådde full gestaltningsskonkurrens kring var brott och straff-frågan. Där hade både Socialdemokraterna och Allians för Sverige gestaltat samma problembild, orsaksbild, samt lösningsbild (Ibid: 55-57).

4.3 Forskning om gestaltnings-makten

Entman hänvisar även till ett experiment gjord av Kahneman och Tversky som möjligtvis är det mest citerade experimentet inom gestaltningsteorin. Syftet med experimentet var att undersöka gestaltnings-makten. Kahneman och Tversky anordnade ett experiment där de bad respondenterna att välja mellan fyra olika program för att bekämpa en smitta. Scenariot var att USA förbereder sig för en ovanlig sjukdom som förväntas döda 600 människor. Om deltagarna väljer program A så kommer 200 människor att räddas. Om de väljer program B så finns det en tredjedels chans att 600 människor räddas och två tredjedelar risk att ingen räddas. I detta experiment valde 72 procent av deltagarna program A och 28 procent program B (Entman, 1993:53).

Författarna gjorde sedan om experimentet med en annan grupp deltagare men denna gång var svarsalternativen annorlunda. Nu hade svarsalternativen program A och B bytts ut mot tvillingprogrammen C och D som egentligen har samma innebörd men är annorlunda formulerade. I program C så kommer 400 människor att dö. Om program D väljs så är det en tredjedels chans att ingen dör och två tredjedels risk att 600 människor dör. Denna gången valde 22 procent av deltagarna Program C och 78 procent program D. (Kahneman, Tversky,1984:343) Trots att alternativ A,C och B,D får precis samma utgång så hade deltagarna tolkat alternativen olika beroende på hur de var formulerade och fått två helt olika verklighetsbilder. Detta exempel kan även appliceras från ett journalistiskt perspektiv.

Beroende på hur journalisten väljer att beskriva en nyhetsbild genom val av ord, fakta, perspektiv och betoningar kan det spegla en helt annan verklighetsbild (Strömbäck 2014:113-115).

4.4 Medialiseringsteorin

Medialisering är mångfasetterat och många har genom åren försökt att beskriva begreppet. Den tyske medieforskaren Wolfgang Schulz beskriver medialisering som en process där medier som aktörer ökar sitt inflytande på bekostnad av någon annan aktörs självständighet (Schulz, 2004:88). Ett exempel på det kan vara politiska aktörer vilket är den mest relevanta aktören i min studie. Kent Asp beskriver politisk medialisering som en tendens hos politiker att anpassa sig efter de villkor som massmedierna ställer upp (Asp,1986:359). Under det senaste decenniet har medialisering blivit ett populärt begrepp på flera forskningsområden, inte bara när det gäller politisk kommunikation utan även inom popkultur och andra områden i samhället. Begreppet beskrivs ofta som en meta-process som sker tillsammans med bland annat globalisering och individualisering. (Strömbäck & Esser, 2014:3) McQuail beskriver medialisering som en process där massmedia har kommit att påverka många aspekter i samhället, till exempel genom ett ökat inflytande i politiska processer (McQuail, 2011:563).

Orsaken till medialiseringen antas ligga i att politikerna kommit att bli mer beroende av massmedierna och de aktörer som verkar inom dessa. Något som Kent Asp kallar för beroendehypotesen.

Medialiseringen antas också leda till att makten har förskjutits över tid. Det vill säga desto mer politiken medialiseras, desto större makt får medierna. Något Kent Asp kallar för maktförskjutningshypotesen (Asp, 1986:358-359; 2011:43).

Grunden i medialisering kan definieras som att en social förändring i samhället sker, där massmedier har fått allt mer makt och ökat sitt självständiga inflytande på olika nivåer i samhället, vilket resulterar i att flera aktörer och organisationer känner sig tvungna att anpassa sig till medierna (Asp, 1986).

En tidigare studie har gjorts av Stina Zetterberg och Sofie Tejre, där syftet med studien var att undersöka och jämföra medialiseringen av SVT:s, TV4:s, Expressens och Aftonbladets slutdebatter mellan partiledarna inför riksdagsvalet 2014.

Undersökningen gjordes genom en kvantitativ innehållsanalys och en kvalitativ textanalys där den kvantitativa ämnade att mäta hur frekvent olika företeelser som kännetecknar medialisering skedde.

Textanalysen ämnade att analysera i vilken utsträckning forminslag kan kopplas till spelgestaltning.

Resultatet visar att samtliga debatter innehöll inslag av medialisering. Dock på olika sätt och i olika utsträckning. Det visade sig att SVT:s slutdebatt 2014 var den mest medialiserade, och Expressen den minst medialiserade av de fyra olika slutdebatterna (Zetterberg, Tejre, 2014: 54-55).

4.5 Mediologik

Mediologiken styr vad som är viktigt och vad som inte är det, vid vilken situation som annars ”oviktiga” saker blir omprioriterade till ”viktiga” och tvärt om. Mediologiken styr också hur en nyhet ska vinklas. Mediernas nyhetsvärderingar handlar ur ett mediologistiskt perspektiv mindre om verkligheten och mer om att möta mediernas egna behov av nyheter som passar de egna formaten och produktionsvillkoren och som kan leda till framgång i konkurrensen om människors uppmärksamhet (Strömbäck, 2008b: 387–389).

För att fånga publikens intresse finns det sju stycken olika berättarstilar som antas styra mediernas innehåll: (Asp, 1986: 359; Strömbäck 2000: 158–159).

Tillspetsning: Medierna har ett begränsat utrymme vilket innebär att exempelvis journalister och experter måste fatta sig väldigt kort och koncist. Detta kan medföra att viktiga detaljer ersätts av andra formuleringar vilket kan leda till att budskapet blir förvrängt för att anpassa sig till mediepubliken.

Polarisering: Används för att hålla mediepublikens uppmärksamhet genom att lyfta fram kontraster, till exempel genom att illustrera olika uppfattningar och åsikter mot varandra.

Intensifiering: En stor nyhet med innehåll som lockar till läsning och väcker starka reaktioner får mycket uppmärksamhet i media. Spännande nyheter drar automatiskt till sig uppmärksamhet.

Förenkling: Eftersom det mediala utrymmet är begränsat, då det ofta råder tidspress hos mottagarna. Krävs det att budskapet förenklas och kortas ned. Det som från början var komplicerad information, förenklas så att alla mottagarna förstår budskapet och är mottaglig för informationen.

Konkretion: Det är lättare för media att förmedla ett budskap, och för mottagarna lättare att ta till sig budskapet, om innehållet är konkret. Abstrakta fenomen kräver ofta mer av medierna samt mottagarna. Det är dessutom lättare för författaren/ skribenten att skriva om man har förståelse för någonting konkret man skriver.

Personifiering: För att få intresse för en nyhetshändelse kan medier personifiera en nyhet. Det vill säga göra nyheten mer personlig så man kan relatera eller känna någonting för nyheten. En åsikt eller ett problem förknippas då med ett ansikte, blir en person förknippad med en nyhetshändelse möjliggör det en identifikation som intresserar människor (Hernes, 1978: 181-195 ; Asp, 1986: 359).

Stereotypisering: Att skapa stereotyper är en del av människans kognitiva schema och något som människor gör undermedvetet. Människan gör så för att lättare sortera information och hitta samband. Stereotyper skapar även en igenkänningseffekt som lockar mottagarna att ta del av mediets innehåll (Strömbäck, 2000: 158-159).

5. Bakgrund

Här presenterar jag en bakgrund till tidigare valrörelser, vilka partiledare som var aktuella, de fem viktigaste politiska frågorna enligt väljarna, samt en bakgrundsbeskrivning av Sverigedemokraterna.

5.1 Valrörelsen 2010

Den 19 September 2010 anordnades det 27:e riksdagsvalet i Sverige. Det har gått till historien som valet då svenska folket röstade in 8 partier i riksdagen.

Partiledare för dessa partier var då Lars Ohly (V), Mona Sahlin (S), Maria Wetterstrand och Peter Eriksson (Språkrör, MP), Maud Olofsson (C), Jan Björklund (FP), Göran Hägglund (KD), Fredrik Reinfeldt (M) och Jimmie Åkesson (SD).

Ingen av alternativen fick en egen majoritet. Statsminister Fredrik Reinfeldt (M) fick sitta kvar vid makten via en minoritetsregering tack vare höga betyg från väljarna på de politikfrågor som uppmärksammats mycket i samband med valet.

Skatt, sysselsättning och ekonomifrågorna var de sakfrågor som Alliansen ägde och de tyngsta faktorerna till Alliansens framgång. Valrörelsen 2010 ledde även till nytt valdeltaganderekord (84,6 procent). Valet har upplevts som viktigare än tidigare val och mer intressant, saklig och informativ än tidigare riksdagsval (Oscarsson, Holmberg, 2011:7).

Valrörelsen frambringade inga större känslouttryck bland väljarna, Moderaterna ska ha gett en mer hoppfull bild av Sverige än Socialdemokraterna. De som oroade väljarna mest var ökad brottslighet, stor arbetslöshet, ökade klyftor mellan svenskar och invandrare, sämre sjukvård och ökade sociala klyftor.

Moderaterna, Miljöpartiet och Sverigedemokraterna gjorde sitt bästa val någonsin.

Sverigedemokraterna dubblerade sitt röststöd till 5,7 procent jämfört med förra riksdagsvalet. Socialdemokraterna gjorde sitt sämsta val sedan 1910 (Oscarsson, Holmberg, 2011:7-10).

De fem viktigaste valfrågorna för väljarna under valrörelsen var enligt SCB: välfärd/sjukvård, sysselsättning, utbildning, pensioner/äldreomsorg, och Ekonomi (ibid, s:59-64).

Beskrivningen som flest väljare tyckte stämde in på valrörelsen 2010 var enligt SCB ”för mycket partikäbbel”; något som är en vanlig förekommande karaktärisering av de svenska riksdagsvalen. Däremot tangerade partikäbblet historiskt låga nivåer i mätningen (40 procent). 9 procent av väljarna hade uppfattat valet som sakligt och informativt; en siffra som valrörelsen delar med 2006:års valrörelse. Den karaktäriseringen har aldrig varit så hög sedan man började mäta för 25 år sen med undantag från 1994:års valrörelse (ibid, s:15).

5.2 Valrörelsen 2014

Den 14 september 2014 var det riksdagsval i Sverige. Året kallades för ”supervalåret”, eftersom väljarna även röstade i Europaparlamentsvalet. Valrörelsen kom att handla till en stor del om utbildning och arbetsmarknaden.

De fem viktigaste frågorna för väljarna var enligt SCB: Utbildning, sociala frågor/problem, arbetsmarknad, integration/immigration, och miljöfrågor (Berg & Oscarsson, 2015: 24). Nya partiledare som tillkommit sedan valet 2010 är Jonas Sjöstedt (V), Stefan Löfvén (S), Gustav Fridolin och Åsa Romson (Språkrör, MP) och Annie Lööf (C).

5.3 Valrörelsen 2018

Väljarnas fem viktigaste valfrågor i augusti enligt opinionsmätningar var sjukvården, skola och utbildning, invandring, lag och ordning samt miljön. (Oscarsson, 2018: 51-52) Nyttillträdda partiledare sedan förra riksdagsvalet är: Isabella Lövin (språkrör, MP), Ulf Kristersson (M), Ebba Busch Thor (KD).

5.4 Sverigedemokraternas historia

Sverigedemokraterna är ett nationalistiskt och konservativt parti som grundades 1988. Partiet har fått uppmärksamhet för sin hårda inställning mot invandrare. Färre flyktingar och invandrare till Sverige, och kritik av det mångkulturella samhället är viktiga för partiet. Partiet beskrivs ofta som populistiskt. Flera av de personer som har varit med och grundat partiet har tidigare varit medlemmar i rasistiska och nynazistiska organisationer som Bevara Sverige Svenskt och Vitt Ariskt Motstånd (Nationalencyklopedin, *Sverigedemokraterna*, 2018).

Under andra halvan av 1990-talet bröt Sverigedemokraterna med de nynazistiska rörelserna. I stället för rasistiska argument motiverade partiet nu sitt motstånd mot invandring med att det kostade för mycket pengar att ta emot flyktingar. Dessutom hävdade partiet att invandrare aldrig skulle kunna anpassa sig till svensk kultur och svenska traditioner. Stödet för Sverigedemokraterna växte långsamt men säkert. 1991 fick partiet plats i två kommunfullmäktige i landet. Elva år senare, 2002, valdes sverigedemokrater in i 28 kommuner (Nationalencyklopedin, *Sverigedemokraterna*, 2018).

År 2005 valdes Jimmie Åkesson till ny partiledare. Tillsammans med sina vänner fortsatte han att förändra partiet. Den nya partiledningen ville inte att partiet skulle associeras med rasism och främlingsfientlighet. Bland annat bytte partiet sin symbol utav en brinnande fackla (som ofta använts av nazistiska organisationer) till en blåsippa i färgerna blått och gult. Sedan den nya partiledningen tillsattes har många av partiets politiker fått avgå efter att ha uttryckt rasistiska åsikter (Nationalencyklopedin, *Sverigedemokraterna*, 2018).

I riksdagsvalet 2006 fick Sverigedemokraterna plats i nästan hälften av landets kommuner. 2010 kom partiet in i riksdagen. Sverigedemokraterna fick 5,7 procent av rösterna, vilket gav partiet 20 platser i riksdagen.

I riksdagsvalet 2014 fick Sverigedemokraterna 12,9 procent av rösterna och blev tredje största parti. 2018 ökar Sverigedemokraternas stöd till 17,5 procent i riksdagsvalet (Valmyndigheten, 2018). Eftersom de andra partierna inte vill samarbeta med Sverigedemokraterna så har inte deras framgång lett till så mycket inflytande i riksdagen. Eftersom inget av de två politiska blocken har majoritet i riksdagen har Sverigedemokraterna haft vågmästarroll.

6. Metod

För att undersöka hur de politiska frågorna i SVT:s slutdebatter från 2010, 2014 och 2018 gestaltas, samt att se hur Sverigedemokraterna gestaltas i debatterna, har jag använt mig av en kvalitativ innehållsanalys. I detta kapitel har jag redogjort mitt urval: varför jag valt metoden, problem jag stötte på, samt tillvägagångssättet av min studie.

6.1 Kvalitativ innehållsanalys

När en kvalitativ metod används utgår man från en verklig företeelse som man vill skaffa sig en uppfattning om; man vill veta vad det är ur ett kvalitativt perspektiv.

Förutsättningarna är de iakttagelser man gjort och gör om företeelsen i verkligheten.

Själva målet blir sedan att samla och strukturera iakttagelserna till något som blir begripligt, alltså skapa sig en uppfattning om företeelsen.

Själva fenomenet utgör starten för undersökningen man ska göra, och själva fastställandet av dessa kvaliteter är målet (Eneroth, 1987:48-49).

En metod som passar väldigt bra till mitt syfte, då jag ska undersöka hur de politiska frågorna samt hur partiet Sverigedemokraterna gestaltas. För att undersöka hur de politiska frågorna gestaltas i SVT:s slutdebatter så har jag använt mig av en kvalitativ innehållsanalys.

Graneheim och Lundman nämner att centrala begrepp inom kvalitativ innehållsanalys är meningsbärande enheter, menings kondensering, kodning, kategorisering och tema.

Meningsbärande enheter är den delen av texten som innehåller viktig information och som är relevant för studiens syfte och frågeställning.

Menings kondensering innebär att korta ned meningsbärande enheter för att det ska vara lätthanterat utan att betydande innehåll i texten går förlorat.

Kodning innebär att ge ett namn till kondenserad meningsenhet.

Kategorisering betyder att flera koder som har ett liknande innehåll placeras under en kategori och att en kod inte ska kunna hamna i flera kategorier (Graneheim, Lundman, 2004: 106-107).

En kvalitativ innehållsanalys är lämplig för den här studien eftersom det handlar om hur innehållet gestaltas. Metoden innebär att många analysenheter behandlas likvärdigt och är av samma vikt. Målet är att ta fram det väsentliga innehållet genom en fördjupad analysering av slutdebatternas olika delar, helhet och kontexten som den ingår i.

Ett betydande skäl till att använda en kvalitativ innehållsanalys är att det latenta innehållet kan lätt missas i analysenheten och kan endast återfinnas genom att analysera analysenheten intensivt. (Esaiasson et al, 2012: 210)

6.2 Tillvägagångssätt

När jag samlade in mitt material så tittade jag igenom mina tre analysenheter: SVT:s slutdebatter 2010, 2014, och 2018. Under tiden jag samlade in mitt material tittade jag efter hur de fem, enligt väljarna, viktigaste politiska frågorna gestaltades, samt hur Sverigedemokraterna gestaltades. Jag tittade efter händelser där sak, spel eller skandalgestaltning förekom. För att kunna kategorisera innehållet i debatten använde jag mig av Strömbäcks definition av: sakgestaltad, spelgestaltad och skandalgestaltad-politik (Strömbäck 2009). När jag samlade in materialet svarade jag på ett antal frågor som finns presenterade i mitt analyschema.

Jag har utgått ifrån gestaltningsteorin av Robert Entman (1993) för att kunna gestalta de olika politiska frågorna. Jag valde att titta igenom analysenheterna två gånger för att minimera risken för systematiskt fel och därigenom ökat reliabiliteten. Efter att jag samlat in mitt material så har jag analyserat de olika händelserna med hjälp av gestaltningsteorin för att kunna förklara på vilket sätt de är gestaltade utifrån sak, spel respektive skandalgestaltad politik. Utifrån mitt resultat av antal gestaltade händelser kunde jag sedan dra slutsatser om hur majoriteten av respektive politisk valfråga gestaltades.

6.3 Metodkritik

Det är svårt att gå in med ett helt öppet sinne i en undersökning, då alla individer har egna erfarenheter och en egen begreppsbild, vilket leder till en risk att resultaten kan skifta beroende på vem som tittar på analysenheterna. På grund av att vi alla har olika erfarenheter och olika förkunskaper med oss var det viktigt för mig att ha ett så öppet sinne som möjligt i undersökningen och under tiden jag tittade på analysenheterna.

Det har stundtals varit svårt att veta hur jag ska kategorisera vissa händelser då det förekommit flera typer av gestaltningar inom samma händelse. I dessa fall har jag valt att endast fokusera på den övervägande gestaltningen. I enstaka fall kunde jag inte göra en uppskattning om vilken som var den mest övervägande gestaltningen, när de skedde valde jag att inte kategorisera dessa händelser.

Eftersom att jag gör en kvalitativ innehållsanalys och studien till stora delar består av mina egna uppfattningar och tolkningar av politiska debatter, kan det vara svårt att replikera studiens resultat.

SVT har inte kategoriserat de politiska frågor i debatterna likadant som SCB har kategoriserat de politiska frågorna i sina valundersökningar. Vilket betydde att jag fick tolka och anpassa SCBs kategorisering till SVT:s kategorisering.

6.4 Validitet

Enligt Esaiasson m.fl. innebär intern validitet hur väl man genom sin undersökning lyckas hitta rätt orsak till något bland analysenheterna som ingått i undersökningen. Detta innebär att

du undersöker det du har till avsikt att undersöka i studien. Intern validitet kan vidare förstås på två olika sätt; man brukar skilja på förklarande och beskrivande studier.

Förklarande studier ämnar att hitta ett orsakssamband i resultatet.

Beskrivande studier innebär att du analyserar hur ett fenomen beter sig (Esaiasson, et al, 2012:64) vilket min undersökning fokuserat på. Validiteten på undersökningen anser jag är hög eftersom jag anser att den undersöker vad syftet säger att jag ska undersöka.

Extern validitet handlar om ifall det går att generalisera utifrån de analysenheter som har undersökts till en större population, eller till en eller flera andra kontexter (Esaiasson et al, 2012:58). Då jag har använt mig av en kvalitativ analys, där jag endast studerar en del av en population, kan jag inte generalisera mitt resultat till hur alla partiledardebatter ser ut i Sverige. Dessutom kan olika tidsperioder påverka hur politiken gestaltas.

Syftet med resultatet har inte varit att generalisera resultaten, utan att få en ökad förståelse för hur politiken samt ett specifikt parti gestaltats i SVT:s slutdebatter.

Trots att jag tycker trovärdigheten i min undersökning är stor, kan resultaten aldrig återskapas exakt, på grund av att det är den som tittar på analysenheterna och som analyserar materialet som med sina egna upplevda erfarenheter tolkar innehållet. Även tiden vi lever i kan påverka oss, eftersom att Sverigedemokraterna nu är inröstade i riksdagen och kan uppfattas som mer normaliserade nu än 2010 gör att synen på analysenheterna kan påverkas. Genom att genomföra fler studier på samma sätt kan dock ett större underlag skapas och på så vis kan trovärdigheten ökas.

6.5 Urval

Eftersom mitt syfte är att undersöka hur de politiska frågorna i SVT:s slutdebatter från 2010 till 2018 gestaltas, samt att se hur Sverigedemokraterna gestaltas i dessa debatter, har jag valt ett urval som speglar detta.

Debatterna jag valt att analysera är:

- SVT:s *Slutdebatten*, Sändes första gången i SVT1 lördagen den 18 September 2010
- SVT:s *Slutdebatten*, Sändes första gången i SVT1 fredagen den 12 september 2014
- SVT:s *Slutdebatten*, Sändes första gången i SVT1 fredagen den 7 september 2018

Sedan 2010 har även TV4 haft tv sända partiledardebatter. Då TV4 är kommersiellt finansierat, och har ett annat programformat, så anser jag att det inte är korrekt att jämföra dessa då TV4 är lite inkonsekventa med inramningen av deras partiledardebatter. De kallade exempelvis sin partiledardebatt 2018 för ”duellen”, som har ett annat programformat än en debatt.

Expressen och Aftonbladet har även haft webbsända partiledardebatter. Eftersom de började sändas 2014 har jag valt att inte analysera dessa, då de inte passar mitt syfte. Dessutom anser jag att jag kan ge en mer korrekt analys av SVT:s slutdebatter om jag inte behöver ta hänsyn till fler programutformningar. Även Sveriges Radio har haft partiledardebatter under 2010 fram till 2018 som jag valt att exkludera från studien, då det inte går att analysera det visuella i debatten som min studie till viss del ämnar göra.

För att urskilja de fem enligt väljarna viktigaste politiska frågor, som en av mina frågeställningar kräver, har jag utgått från SCB:s valundersökningar, där de framställt vad väljarna har uppfattat som de viktigaste frågorna för respektive riksdagsval. Anledningen till varför jag har avgränsat mitt urval av slutdebatter från 2010 till 2018 är för att det var det året

som Sverigedemokraterna kom in i riksdagen, och även fast Sverigedemokraterna själva inte finns representerade i slutdebatten 2010, så förekommer Sverigedemokraterna som debattämne.

7. Resultat och analys

Resultat och analysdelen ämnar att först beskriva händelsen sedan analyserar jag varför händelsen kategoriseras som sak, spel eller skandalgestaltning.

7.1 SVT Slutdebatten 2010

7.1.1 Jobbfrågan

Majoriteten av händelserna inom jobbfrågan är sakligt gestaltade.

Sakgestaltade händelser

Programledare B ber respektive partiledare att kortfattat innan debatten börjar att ge sina politiska förslag för fler jobb. Detta uppfattas som en saklig gestaltning då politikerna hela tiden håller sig till det politiska ämnet och svarar sakligt på frågan.

Fredrik Reinfeldt får frågan hur han kan vara säker på att sänkta skatter ger fler jobb? Fredrik svarar sakenligt på frågan med argument om varför sänkta skatter ger fler jobb. På detta sätt fortsätter majoriteten av debatten gällande jobbfrågan.

Mona Sahlin kritiserar Fredrik Reinfeldts förslag genom att hävda att det enda sättet för Alliansen att skaffa fler jobb är att sänka lönerna. Mona fortsätter med att presentera Socialdemokraternas förslag för att få fler jobb och en stabilare ekonomi i Sverige.

Maria Wetterstrand ger Alliansen kritik för att de är så fokuserade på att sänka skatterna så jobbfrågan glöms bort. Maria säger att det bästa sättet för att skapa fler jobb är att satsa på en grön omställning i samhället som kommer skapa nya arbetstillfällen. I och med att partiledaren hela tiden håller sig till ämnet och fokuserar på hur man kan lösa problemet så är detta ett tecken på sakgestaltning.

Spelgestaltade händelser

Programledare B partiledarna att svara mycket kort på vad det bästa receptet för fler jobb är. Alla partiledare svarar sakligt på frågan förutom Maud Olofsson som svarar med en metafor där hon vänder sig till Mona Sahlin och säger att:

- jobb inte faller ned från himlen utan skapas av företagare som anställer sig själva och ser till att skapa jobb åt andra.

Att jobb inte faller från himlen kan vi anta att både Maud och Mona är medvetna om. Maud försöker inte förklara för Mona hur jobb skapas utan istället försöker hon dumförklara Mona vilket enligt Strömbäcks teori kan ses som ett tecken på spelgestaltning.

Mona Sahlin får ordet och inleder med att indirekt smutskasta Moderaterna genom att hävda att innan Moderaterna kallade sig för nya Moderaterna så var de ärliga med sina avsikter. Detta är ett tecken på spelgestaltning eftersom hon inte svarar på frågan utan istället väljer att kritisera Moderaterna blir det ett tjafs mellan partiledarna och diskussionen handlar numera om vem som har rätt och fel och inte om hur det politiska problemet ska lösas (strömbäck, 2009).

7.1.2 Utbildning

Även fast spelgestaltande inslag finns med under debatten om utbildning så är det fortfarande de sakligt gestaltade frågorna som lyser igenom och förekommer flest gånger.

Sakgestaltade händelser

Programledare A säger att det aldrig tidigare har varit så många nionde klassare som inte har behörig utbildning för gymnasiets nationella program som i år. Jan Björklund får frågan hur det kommer sig att resultatet ser ut på detta vis. Jan Björklund svarar att det här har skett på grund av en dålig utveckling som skett de senaste 20 åren som Alliansen nu ska bryta med ett antal åtgärder som Jan presenterar. Han avslutar sitt resonemang med att tyvärr så har de Rödgröna röstat emot Alliansens förslag i riksdagen. Detta är ett exempel på sakgestaltning eftersom han svarar sakenligt på frågan och föreslår åtgärder för hur han vill lösa det politiska problemet.

Maria Wetterstrand får ordet och hon tycker att det är intressant hur Jan Björklund kan skylla ifrån sig de dåliga skolresultaten på de Rödgröna, när det i själva verket har varit Alliansen som lagt fram de tre senaste läroplanerna. Maria Wetterstrand lägger fram sina förslag för hur man ska lösa frågan och Jan Björklund får sedan ordet och kritiserar förslaget.

Reinfeldt bryter debattformatet med att prata lugnt och förklara sympatiskt hur de båda blockens förslag ser ut och vad skillnaderna mellan de båda blockens politik är, detta är ett ovanligt sätt att debattera på i debatten eftersom han lyfter fram båda blockens politik utan att kritisera motståndarna. Fredrik Reinfeldt anser att det allvarligaste problemet med dåliga betyg i skolan är att vi reparerar alla kunskapsbrister eftersom det inte blir rätt från början. Fredrik avslutar med att presentera åtgärder för bättre skolresultat.

Lars Ohly anser att Jan Björklund nedvärderar kunskapens betydelse då han hävdar att Jan Björklund är den första utbildningsministern som bryter mot ambitionen att generationen efter ska lära sig mer än generationen före. Jan Björklund besvarar kritiken med att de Rödgrönas politik har lett till att 35 000 ungdomar hoppar av gymnasiet varje år eftersom de tvingar alla gymnasieelever att läsa in akademisk behörighet. Enligt Björklund är lösningen på problemet yrkesutbildningar.

Spelgestaltade händelser

Olika knep används för att vinna den politiska frågan om utbildningen. Maria Wetterstrand säger till exempel:

- det är ju helt otroligt Jan Björklund att du äntligen förstått, det är ju precis det här det handlar om.

Jag tolkar det som att Maria inte har till avsikt att ge Jan beröm, istället vill hon förlöjliga Jan genom att indirekt hävda att han har svårt att förstå som ”äntligen” har förstått, och vända hans ord till hennes fördel för att vinna argumentationen.

Lars Ohly får ordet och tycker att Jan Björklunds syn på kunskap är gammaldags och att hans syn på arbetsmarknaden är medeltida när Jan föreslår lärlingsutbildningar som en lösning. Detta tyder på en spelgestaltning eftersom Lars överdriver sitt resonemang med att kalla Jans syn på arbetsmarknad för medeltida.

Lars Ohly fortsätter med att säga:

- skolan är inte bara en utbildning till ett yrke, utan det är en utbildning till det viktigaste vi har, nämligen att vara ett subjekt till demokratin. Att vara den som väljer på söndag då krävs det kunskap Jan Björklund försök att förstå det.

Detta kan ses som ett fall av spelgestaltning i och med att debatten lyfts från ämnet och Lars ropar slagkraftiga ord som publiken hyllar med applåder. Inramningen påminner om ett episkt moment i en spelfilm.

7.1.3 Vårdfrågan

Majoriteten av debatten är saklig där partiledarna svarar på varandras frågor och ger respektive block, kritik för sin politik.

Sakgestaltade händelser

Programledare B frågar vilken som är den allra största bristen inom svensk sjukvård och ber partiledarna att hålla sig kort. Samtliga partiledare nämner en stor brist vilket gör att man som åskådare får en bra överblick om vad som kommer debatteras.

En tydlig sakgestaltad händelse som märks av i debatten sker när Fredrik Reinfeldt får ordet efter att Jan Björklund och Lars Ohly börjat lämna frågan om privatisering av vården, och istället prata om Lars Ohlys sjukdomshistorik. Fredrik tar då tillbaka debatten till att sakligt prata om problemen i vården och hur de kan lösas.

Debatten fortsätter om skandaler inom sjukvården där debatten fortsatt är saklig.

Spelgestaltade händelser

En situation som sticker sker när Jan Björklund frågar om inte Lars Ohly kan erkänna att det är bra att Alliansen skaffat 200 nya vårdcentraler, då säger Jan Björklund:

- Jag läste i tidningen att du opererat ditt knä på privata Sophiahemmet, du studsar ju fram du ska ju till och med gifta dig på gamla dagar. Det är väl inget fel på privat sjukvård?”

Det blir ett kort avbrott i debatten då programledarna och publiken skrattar. Efter att skrattsalvorna lagt sig säger Lars att han ska berätta en hemlighet. Han tillägger att det inte handlar om att han ska fria till någon ytterligare, utan att han är tvungen att köpa medicin av privata apotek eftersom Alliansen har avreglerat en gemensamt finansierad vård. Jan frågar om det var något fel på medicinen och debatten börjar spåra ur från ämnet. Detta upplever jag som det starkaste exemplet av spelgestaltning i slutdebatten 2010 då jag för en kort stund glömmer bort att det är en politisk debatt jag faktiskt tittar på. Laddningen som fanns försvinner i rummet och scenariot liknar något som skulle kunna ske i TV4 Nyhetsmorgon eller liknande underhållningsprogram.

7.2 Sverigedemokraternas gestaltning 2010

Sverigedemokraterna gestaltas negativt i 2010 års slutdebatt eftersom programledare A frågar Fredrik Reinfeldt om de etablerade politikerna har gjort något fel, då det enligt en opinionsundersökning ser ut som att Sverigedemokraterna kan komma in i riksdagen. Här gestaltas Sverigedemokraterna som någonting negativt eftersom programledaren utgår ifrån att riksdagen har gjort något fel då Sverigedemokraterna växer. Reinfeldt svarar genom att ge förslag på hur man ska förenkla integrationen för invandrare och avslutar sitt resonemang med:

”...då tror jag också vi undanröjer populismen och djungeltrummornas felaktiga beskrivningar”.

Här utgår jag ifrån att han syftar på Sverigedemokraterna som ett populistiskt parti som förmedlar felaktiga verklighetsbeskrivningar i och med att frågan som Reinfeldt fick var utifall riksdagen gjort något fel då Sverigedemokraternas stöd växer. Mona Sahlin tar vid där Fredrik slutade och säger att man inte ska underskatta Sverigedemokraterna eftersom de inte bryr sig om hur integrationspolitiken fungerar.

”om det är så att flyktingar kommer hit och arbetar ja då tar de våra jobb, och om de kommer hit och inte arbetar ja då tar de bidragen, Sverigedemokraterna är ett parti som alltid skuldbelägger invandrare och som gärna vill att politiken ska kretsa om integration som om det vore lösningen på alla problem”

De flesta partiledarna nickar medhållandes i bakgrunden, den enda gången de samtliga partierna verkar vara eniga i en fråga eftersom ingen dementerar påståendena. Sverigedemokraterna gestaltades således negativt av både programledarna samt av Mona Sahlin och Fredrik Reinfeldt. Eftersom Sverigedemokraterna själva inte finns representerade här kan jag inte svara på hur partiet gestaltade sig själva.

7.3 Slutdebatten 2014

7.3.1 Jobbfrågan

Debatten om Jobbfrågan känns spretig och domineras till stor del av spelgestaltande politik. Tempot är högt och de pratar ofta i mun på varandra, vid flera tillfällen känns inte debatten seriös. Debatten är svår att följa då de inte håller sig till samma ämne utan kastar in olika omständigheter som påverkar frågan.

Spelgestaltande händelser

Stefan Löfvén frågar Alliansen om varför fas 3 är en bra åtgärd, då börjar de Rödgröna partiledarna att skratta. Fredrik svarar inte tydligt på frågan utan börjar kritisera Socialdemokraterna för deras jobbpolitik istället. Annie Lööf bryter av tjafset med ett personligt exempel om en man som undrar varför han ska bli av med sitt jobb tack vare de Rödgrönas politik? När Stefan Löfvén försöker svara så avbryter Annie Lööf honom. Diskussionen dör därmed ut.

Debatten blir snabbt rörig då Stefan Löfvén berättar att han har mer erfarenhet än Jimmie Åkesson av att skapa jobb då Stefan har varit ute och besökt arbetsplatser. Jaha säger Jimmie sarkastiskt och Jonas ler. Jimmie avbryter Stefan och programledare B ger instruktioner att en ska prata i tur och ordning, båda partiledarna blir då tysta och programledare A frågar skrattande osäkert vem det är som ska prata? Debatten känns på så sätt oseriös och illa uppstyrd.

Debatten fortsätter med många vitsiga spelgestaltande kommentarer där man ofta försöker göra sig rolig på andras bekostnad:

”Jan Björklund det kommer från mannen som vill införa Euron i Sverige, det är som att kliva på Titanic när man ser isberget vid horisonten” (Jonas Sjöstedt)

”Debatten är lite dyster eftersom att våra vänstervänner gör sig dummare än vad de faktiskt är” (Göran Hägglund)

”Arbetslösa kan tapetsera sina rum med tack för visat intresse men tjänsten har redan blivit tillsatt” (Gustav Fridolin)

”Nu har Gustav Fridolin talat i 40 minuter och han har redan lovat ut utgifter för 40 miljarder men vänta bara det är 90 minuter kvar... Gustav Fridolin du är politikens pojken med guldbyxorna” (Jan Björklund)

Dessa typer av citat förekommer ofta under debatten om jobbfrågan vilket leder till att debatten känns flamsig och påminner mer om en spelshow än en politisk debatt. Ett annat tydligt fall av spelgestaltning sker när Jonas Sjöstedt frågar Fredrik Reinfeldt om han kommer sitta kvar som partiledare om de förlorar valet:

Jonas: – Det ser ut som var tredje moderat väljare kommer att vara borta på söndag, jag vill ha svar från dig nu Fredrik Reinfeldt kommer du avgå som partiledare om ni gör det här enorma valnederlaget?

Fredrik: – Du är så arg så du vet redan hur valresultatet ser ut.

Jonas: – Jag är inte ett dugg arg.

Fredrik: – Det är du ju... Kan du ge besked ikväll Sjöstedt är du minister om ni vinner valet?

Jonas: – ja det får vi se då

Publiken bryter ut i skratt och applåderar

Fredrik: – Så går det när man är stöddig.

Gustav Fridolin: – Jag skulle gärna vilja ha lite bullerregler i den här debatten.

Under denna diskussion så hamnar inte fokus på de sakliga politiska frågor utan mest känsloutspel och smutskastning. Politiken hamnar således i andra hand.

7.3.2 Klimatet

Debatten om klimatet genomsyras av spelgestaltning eftersom man ofta försöker göra sig rolig över varandras politiska misstag. Sakgestaltningen hamnar således i andra hand.

Spelgestaltade händelser

I debatten om klimatet håller Gustav Fridolin upp en kolbit och frågar Fredrik Reinfeldt om han verkligen vill få ett eftermäle som Sveriges sista kolbaron. Rekvisita kan ses som ett fall av förenkling enligt medielogiken (Strömbäck, 2000). Det kan även vara ett tecken på spelgestaltning då Kolbiten tar fokus från sakfrågan och publiken skrattar när Annie Lööf berättar att kolbiten fått ett eget Twitterkonto.

Partiledarna försöker även göra sig rolig över varandras politiska misstag och vinna publiken:

Gustav Fridolin: –Vi kan inte först öppna kolgruvorna och sedan stänga dem.

Annie Lööf: – Nähä, säger Annie Lööf ironiskt med ett förvånande ansiktsuttryck.

Annie Lööf är i själva verket inte förvånad över Fridolins uttalande utan använder sin reaktion som ett verktyg för att gestalta hur uppenbar Gustav Fridolin låter.

Flera spelgestaltande anekdoter och liknelser förekommer från Gustav Fridolin, ett exempel på detta sker när kärnkraften diskuteras, då säger han att ingen vill ha en urangruva i sin trädgård vilket han menar kommer att hända om man fortsätter att bruka kärnkraft. Detta kan ses som en orimlig överdrift av Gustav eftersom att sannolikheten att vi kommer gräva ned radioaktivt avfall i trädgården är högst osannolikt.

Fredrik Reinfeldt vänder sig till Stefan Löfvén och säger:

– testa nu att svara på en fråga vad är ditt besked? Vad kommer hända med vattenfalls kolgruvor?

Stefan svarar inte på frågan utan väljer istället att kritisera Reinfeldts politik.

7.3.3 Skola

Debatten om skolan omfattas övervägande av spelgestaltade inslag.

Spelgestaltande händelser

Jan Björklund berättar om en flicka som varje dag använder hörselkåpor i skolan eftersom det är så hög ljudnivå. Samtidigt som han berättar om flickans situation håller han upp ett par hörselkåpor som rekvisita när de pratar om ljudnivån i skolan. Varpå Gustav Fridolin säger:

- det verkar som att varenda gång skolforskare och lärare pratat så verkar det som att Jan Björklund har haft på sig de där kåpor.

Uttalandet från Gustav drar ned nivån på debatten och ett mindre tjafs utbryter. Spelgestaltande rekvisita förekommer ytterligare en gång under debatten om skolan, när Gustav Fridolin ska plocka upp en graf säger han:

- Twitter blir alltid arg när jag har med mig grejer så de får väl gå bananer nu men det här är viktigt.

Gustav håller upp en graf som visar att 13% av skolbarnen inte var behöriga för gymnasieutbildning år 2014. Det finns bara ett betyg man kan sätta på detta säger Fridolin och Ritar ett stort F på grafen och säger att det är underkänt. Jag hoppas det blir ditt slutbetyg Jan.

Hela denna sekvens känns väldigt teatral och underhållande där den politiska sakfrågan hamnar i andra hand. Ordvalet att Twitter skulle gå bananer gynnar en mer spelgestaltad politik än en sakligt gestaltad politik då Gustav framställs som lustig istället för seriös.

7.3.4 Flyktingar och integration

I Integrationsfrågan fokuserar de övriga partiledarna mer på att kritisera Sverigedemokraternas politik än att diskutera sina förslag på problemen. Det är även den fråga där samtliga övriga partier kritiserar och tar avstånd från Sverigedemokraternas politik. Majoriteten av debatten omfattas av spelgestaltande politik.

Spelgestaltade händelser

Jimmie säger att det finns ingen i riksdagen förutom Sverigedemokraterna som sköter invandringsfrågan, ingenting av Alliansens förslag kommer att fungera. Jimmie gör en liknelse mellan 10 äpplen och 10 hungriga barn, att man istället bör fördela välfärden rättvist och ge ett äpple till varje hungrigt barn. Annie Lööf höjer då rösten och säger:

- Låt oss berätta sanningen bakom ditt bruna luftslott

Här syftar Annie Lööf på att Jimmie Åkesson framhåller falska värderingar i debatten och vill istället avslöja hans sanna nationalsocialistiska rötter som den bruna politiska färgen representerar. Annie fortsätter att kritisera Jimmie Åkesson:

- Att du har mage Jimmie att kalla oss hjärtlösa, det är du som vill stänga och låsa dörren och slänga bort nyckeln, för människor som flyr från krig, för människor som flyr nackskotten i Irak...dessa människor vill du stänga dörren för.

Annie spänner blicken i Jimmie samtidigt som hon skriker orden. Annie framställs här som arg och gestaltas här väldigt tydligt som Sverigedemokraternas motpol. Att Annie Lööf målar upp Jimmie Åkesson som en hemsk människa kan ses som ett verktyg för Annie att locka till sig röster från väljare som är emot Sverigedemokraternas politik.

Samtliga partiledare kritiserar Sverigedemokraternas integrationspolitik. Alla argument har en sak gemensamt och det är att Jimme Åkesson gestaltas som inhuman som saknar hjärta. Gustav menar att om inte en själv är beredd att säga nej till de barn som flytt krig, skall man inte be någon annan att göra det heller. Då ska man inte rösta på SD. Jan Björklund berättar om vilka svåra förhållanden flyktingar flyr ifrån och menar att Sverigedemokraterna för en omänsklig politik som inte vill hjälpa dessa. Gustav tar en hårdare ton och säger:

- SD har rötter med rasism och vitmaktrörelse. Låt oss stoppa detta parti.

Här gestaltar Gustav Fridolin Sverigedemokraterna som ett rasistiskt parti som ska stoppas. Jimmie Åkesson svarar att han tycker det är låg nivå på debatten och att Sverigedemokraterna borde sköta invandringspolitiken istället.

7.4 Sverigedemokraternas gestaltning 2014

I SVT:s slutdebatt 2014 kunde man se flera händelser där Sverigedemokraterna gestaltades negativt. Ett exempel på en skandalgestaltning utifrån Jesper Strömbäcks teori (strömbäck, 2009) sker när programledaren André Pops i valstudion berättar att Jimmie Åkesson har spelat för över en halv miljon kronor på nätcasinon enbart under årets förlopp. Och frågar sedan en expertkommentator hur han tror detta kommer påverka valrörelsen. I och med att André Pops enbart tog upp negativ kritik mot Sverigedemokraterna och inget annat riksdagsparti gestaltas partiet negativt redan innan debatten startat. Sverigedemokraterna var även det enda partiet som fick kritik från samtliga riksdagspartier under debatten, ibland även när Jimmie Åkesson inte var delaktig i diskussionen som pågick. Ett exempel på detta sker när Gustav Fridolin och Göran Hägglund debatterar föräldraledigheten. Gustav Fridolin säger då följande till Göran Hägglund:

- det finns ingen politiker här, du är möjligen i konkurrens med Jimmie som har så mycket synpunkter på vilken familjebild som är rätt eller inte, du har till och med åsikter om vilka som ska skaffa barn och vilka som ska kunna gifta sig med varandra och så vidare.

Jimmie Åkesson är inte delaktig i denna diskussion eftersom han inte tillfört något till debatten men Fridolin använder Jimmie som ett verktyg för att gestalta Hägglund som lika hemsk som Jimmie Åkesson och hans politik.

Sverigedemokraterna själva gestaltar sig som omtänksamma då Jimmie Åkesson ofta tar upp personliga exempel om hur den lilla människan, exempelvis hur hårfrisörskan, egenföretagaren, eller hon som är mammaledig blir bestraffad av Alliansen och dess politik. När ämnet vinner i välfärden diskuteras lyfter Jimmie istället ämnet om välfärden generellt eftersom han tycker den har raserat i Sverige. Här målar han upp en mörk bild av välfärden med undernäring i äldreomsorgen, skolresultat som sjunker. Han betonar att det är så mycket i välfärden som är fel. Istället för att prata om vinster i välfärden vill han prata om möjligheterna med välfärden, han vänder sig återigen till de äldre i samhället, att vi ska ta hand om de som har byggt upp det här landet. Metoden att vända sig till de äldre återkommer även när bostadsfrågan diskuteras. Då hävdar Jimmie att de är de äldre som glöms bort i frågan om bostäder, när de Rödgröna styrde så försvann enligt Jimmie Åkesson 13500 äldreboende platser, när Alliansen senare styrte i 8 år har ytterligare 13500 äldreboendeplatser försvunnit.

Jimmie Åkessons placering till vänster om de Rödgröna kan genom en bildlig gestaltning indikera på att Jimmie Åkesson och Sverigedemokraterna är utanför och har ingen tillhörighet med något block i riksdagen. I en intervju direkt efter debatten säger dessutom Jimmie Åkesson till SVT att Sverigedemokraterna är den enda motvikten och har ingen ambition att tillhöra något utav blocken. Sverigedemokraternas styrka är enligt Jimmie att fungera som en vågmästare i riksdagen.

7.5 Slutdebatten 2018

7.5.1 Sjukvården

Debatten om sjukvården omfattas mestadels av en sakgestaltad politik med inslag av spelgestaltad politik.

Sakgestaltade händelser

Stefan Löfvén och Ebba Busch Thor inleder debatten om sjukvård genom att presentera sina förslag under sina respektive 45 sekunder där de håller sig till ämnet och argumenterar för varför förslagen kommer att lösa problemen i sjukvården. Detta tyder på en sakgestaltad politik enligt Strömbäcks teori.

Programledare A säger att i augusti 2018 så var det 120 000 personer som inte fått vård i tid under det gångna året. Programledaren frågar sedan Annie Lööf vad hon vill göra åt problemet. Annie menar att det är viktigt att man bygger upp en vård man kan lita på och det åstadkommer man genom fler sjuksköterskor, fler medarbetare inom vården och en examenbonus till sjuksköterskor.

Jimmie Åkesson kritiserar de Rödgrönas politik och hävdar att regeringen inte tillsätter tillräckligt med personal inom sjukvården utan endast pratar om att göra det. Programledare B frågar Isabella Lövin varför de inte tillsatt fler sjuksköterskor. Isabella hävdar att stress och psykisk ohälsa är det största problemet inom sjukvården och vill därför satsa på en bättre arbetsmiljö.

Spelgestaltade händelser

Ebba frågar Stefan varför det är viktigare för honom att stå upp för landstingen som är en förlegad modell än att stå upp för patienterna. Stefan Löfvén svarar inte på frågan utan säger att Ebba kan fråga Alliansen om vad de tycker om hennes förslag att slopa landstingen, Löfvén menar att förslaget inte verkar gå hem alls hos Alliansen och undviker på så sätt att svara på Ebbas fråga.

7.5.2 Klimatet

Debatten om klimatet omfattas mestadels av en sakgestaltad politik.

Sakgestaltade händelser

Jimmie säger att han är övertygad om att människan påverkar klimatutsläppen och att Sverige behöver en effektiv klimatpolitik. Han menar att alla de andra partierna i debatten kommer att fokusera samtalet kring hur vi kan sänka koldioxidutsläppen i Sverige ännu mer. Åkesson anser inte att detta är en effektiv klimatpolitik utan vill istället göra internationella satsningar och utveckla ny miljöteknik. Här framgår väldigt tydligt vart Sverigedemokraterna står i frågan och Jimmie svävar aldrig ut från ämnet, vilket kan ses som en sakgestaltning enligt Strömbäcks teori.

Annie Lööf hävdar att för att kunna göra miljöåtgärder internationellt, måste Sverige föregå med gott exempel och visa att det är möjligt att sänka sina koldioxidutsläpp. Hon kritiserar samtidigt Sverigedemokraterna för att de inte alls vill satsa på klimatfrågan internationellt, då de har lämnat alla de internationella klimatsamarbetena.

Isabella Lövin säger att man både måste satsa internationellt och nationellt för att tackla miljöproblemen. Även fast Sverige idag har den mest ambitiösa klimatpolitiken i världen menar Isabella att man inte kan sänka ambitionerna i Sverige, eftersom det då blir svårt att övertala andra länder att minska sina klimatutsläpp.

Spelgestaltade händelser

” Ju längre högre man kommer i den här raden av partiledare funderar man just nu på bortförklaringar. Ju längre vänster man kommer funderar man på lösningar och det är det som är skillnaden mellan de rödgröna och de borgerliga här” – Jonas Sjöstedt.

Detta uttalande är inte någonting som har med de politiska sakfrågorna att göra utan mest en spelgestaltande generalisering.

Isabella Lövin säger att Alliansens Klimatpolitik faller framför ögonen på oss, att här är det en blåbrun röra. Hon låter väldigt teatral och tillgjord när hon använder denna liknelse.

7.5.3 Integration

Integrationsfrågan omfattas mestadels av sakgestaltad politik med inslag av spelgestaltad politik. Tempot på debatten om integration höjs ju längre in man kommer i debatten, fler och fler avbryter varandra och programledarna har svårt att låta en partiledare prata till punkt utan att en annan partiledare avbryter.

Sakgestaltade händelser

Ulf Kristersson menar att integrationen är en av vår tids just nu viktigaste ödesfrågor. Och att det krävs tre reformer på tre områden. Den första reformen handlar om jobben som innebär att man snabbt som nysvensk ska komma in på arbetsmarknaden. Den andra reformen handlar om språket, att barn tidigt ska lära sig det svenska språket och vuxna ska mötas av krav på SFI resultat, och inte bara närvaro från SFI undervisningen. Och den sista reformen innefattar lag och ordning, att man som nysvensk ska förstå jämställdhet och att hedersbrott ska straffas hårt.

Jonas Sjöstedt säger att man inte fungerar som människa om man inte får leva med sin familj. Sverige ska inte vara ett land som splittrar familjer. Den växande rasismen i landet är en plåga för människor med rötter i andra länder menar Sjöstedt, som avslutar sitt resonemang med att om Moderaterna bildar regering så riskerar rasismen att öka i Sverige.

Jimmie Åkesson säger att det har saknats en självklar princip i debatten om integration under de senaste trettio åren. Och den principen lyder att man ska ta seden dit man kommer. Åkesson anser att Sverige anpassar sig alldeles för mycket för utländsk kultur. Om man ställer krav på att saker och ting ska vara likadant som i ens hemland, då ska man inte ens bo i Sverige.

Spelgestaltade händelser

I en diskussion om integration säger Jimmie Åkesson ett rasistiskt uttalande som får Annie Lööf att protestera:

- Invandrarna får inte jobb eftersom de inte är svenskar, de passar inte in i Sverige och det är klart att då är det svårt att få jobb (Jimmie Åkesson).

Annie Lööf reagerar på Jimmie Åkessons uttalande genom att slå näven i bordet och skrika:

- Men hur uttrycker du dig!?

Jimmie Åkesson vänder sig till sist mot Annie och säger att hon alltid är så arg i varenda debatt han ber Annie att sluta stå och gapa och skrika. Det märks att känslorna börjar ta över och styra i stället för att låta det politiska problemet ta fokus i debatten.

7.5.4 Brott och straff

Debatten om brott och straff omfattades mestadels av sakgestaltade händelser.

Sakgestaltade händelser

I en diskussion om vad man ska göra åt gängkriminaliteten berättar Jonas Sjöstedt om åtgärder Vänsterpartiet har gjort tillsammans med regeringen. Han hävdar att frågan inte kommer kunna lösas om vi inte får ett mer jämställt samhälle. Sjöstedt säger att vi har svikna stadsdelar i Sverige, där det är sämre kvalité i skolorna, det måste finnas hopp för unga människor i Sverige. I slutet av sitt resonemang sammanfattar han konkret vilka åtgärder hans parti vill införa.

Jimmie Åkesson säger i samma diskussion att många människor med invandrarbakgrund är oroliga för det är dessa människor som bor i dessa områden och får sina bilar brända, och skolor vandaliserade. Och när han träffar dessa människor får han ett ökat förtroende för Sverigedemokraterna och ett ökat intresse för integrationsfrågor eftersom att ingen annan i riksdagen pratar om dessa problem. Jimmie menar att det krävs en kombination av både sociala insatser och repressiva åtgärder. För att dessa sociala insatser ska få en effekt säger Jimmie att man även behöver gå in fysiskt i dessa områden sätta de kriminella i fängelse. Under hela denna diskussion var det den politiska frågan som styrde diskussionen.

Spelgestaltande händelser

När Stefan Löfvén och Ulf Kristersson diskuterar regeringens resultat av integrationspolitiken blir Kristersson märkbart irriterad och höjer rösten mot Löfvén.

- Vilka resultat är du nöjd med inom svensk integrationspolitik? Är det Skjutningarna? Är det Arbetslösheten?

Publiken skrattar och det syns på Stefan Löfvéns kroppsspråk att han är arg över Ulf Kristerssons påhopp.

7.6 Sverigedemokraternas gestaltning 2018

Sverigedemokraterna gestaltas ofta av sina övriga partiledare, som ett parti som för en inhuman politik. Isabella Lövin säger att Sverigedemokraternas politik är som en iskyla som drar igenom Sverige. I en debatt om sjukvården gestaltas Sverigedemokraterna negativt då Annie Lööf tycker det är tråkigt att man inte kan ha en debatt om sjukvård och välfärd utan att Jimmie ska behöva prata om Migration och Invandring. Här gestaltas Annie Lööf Sverigedemokraterna som ett enfrågeparti. SVT:s expertkommentator säger i en analys efter debatten att Jimmie Åkesson flera gånger hamnade i skottgluggen för flera utrop särskilt i integrationsfrågan.

Jonas Sjöstedt kritiserar Jimmie genom att säga ”Det här är så typiskt Jimmie Åkesson det handlar inte om att värna om sjuka det handlar om att sparka på flyktingar det är det som sjukvårdsdebatten är till för för honom” Sjöstedt fortsätter att ge exempel på Sverigedemokraternas politik som enligt Sjöstedt försvårar för de sjuka. Sjöstedt fortsätter att måla upp Sverigedemokraternas politik som en hemsk politik mot de som är sjuka. Jimmie Åkesson får ordet och säger ironiskt att de även naturligtvis tänker införa digerdöden igen. Han tycker det är så fruktansvärd låg nivå på debatten eftersom man inte kan prata om att alla de hundratusentals människor som kommer till vårt land påverkar välfärden. Jimmie framställs här som självsäker och utmålar de andra partiledarna som rädda som inte vågar ta debatten med honom.

Sverigedemokraterna gestaltas flera gånger som något ont och flera partiledare använder Sverigedemokraterna i negativa liknelser när de vill kritisera andra partier. Bland annat säger Ebba Bush Thor att:

- Miljöpartiets miljöpolitik är som Sverigedemokraternas integrationspolitik, man skräms med ett rejält problem men man har ingen ordentlig lösning för att hantera det.

Ebba beskyller miljöpartiet för att vara populister i klimatfrågan. Isabella Lövin använder sig av ett liknande argument:

”Det finns ju ett parti som mest ser människor som ett problem och kostnader, vi ser att medmänsklighet och att stå upp mot rasism och främlingsfientlighet är det bästa sättet att hålla ihop Sverige” – Isabella Lövin

Av uttalandet kan man anta att Lövin pratar om Sverigedemokraterna där hon gestaltat en negativ bild av Sverigedemokraterna.

Jimmie Åkesson gestaltat ofta Sverigedemokraterna som ett omtänksamt parti som bryr sig om människor och gärna värnar om välfärdsfrågan.

Jimmie Åkesson menar att om man tar in människor från andra länder så kostar det såklart pengar att ta hand om dessa. Om man inte bidrar till välfärden då blir man en belastning för välfärden. Jimmie är tydlig och saklig i sina resonemang.

Sverigedemokraterna gestaltas som ett parti som bryr sig om det svenska folket då Jimmie menar att det är de andra partierna som är hjärtlösa som tar pengar från äldre och de som är behov av sjukvård och ger till invandrarna.

7.7 Resultatsammanfattning

Tabell över gestaltade händelser i SVT:s slutdebatt 2010

Antal sakgestaltade händelser:	Antal spelgestaltade händelser:	Antal skandalgestaltade händelser:
10st	6	0

Tabell över gestaltade händelser i SVT:s slutdebatt 2014

Antal sakgestaltade händelser:	Antal spelgestaltade händelser:	Antal skandalgestaltade händelser:
0 st	17 st	1 st

Tabell över gestaltade händelser i SVT:s slutdebatt 2018

Antal sakgestaltade händelser:	Antal spelgestaltade händelser:	Antal skandalgestaltade händelser:
11st	6	0

8. Slutsats och slutdiskussion

Syftet med studien är att undersöka hur de politiska frågorna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018 gestaltas, samt att se hur Sverigedemokraterna gestaltas i debatterna. Genom en gedigen genomgång av mina analysenheter har jag gett exempel på händelser inom varje politisk fråga som gestaltats som antingen sak, spel, eller skandalgestaltad politik. Jag har även sammanfattat Sverigedemokraternas gestaltning i slutdebatterna med en rad olika exempel på hur de framställs. Under arbetets gång har jag utgått från två frågeställningar som jag lyckats besvara:

- Hur gestaltades de, enligt väljarna, fem viktigaste politiska frågorna i SVT:s slutdebatter 2010, 2014 och 2018?

Utav de, enligt väljarna, fem viktigaste politiska frågorna, togs tre frågor upp i slutdebatten 2010. Dessa frågor var jobb, utbildning, och vården. Samtliga tre frågor omfattades övervägande av sakgestaltad politik under SVT:s slutdebatt 2010.

Utav de, enligt väljarna, fem viktigaste politiska frågorna, togs fyra frågor upp i slutdebatten 2014. Dessa frågor var jobb, klimat, skolan, och integration. Samtliga fyra frågor omfattades endast av spelgestaltad politik under SVT:s slutdebatt 2014.

Utav de, enligt väljarna, fem viktigaste politiska frågorna, togs enbart fyra frågor upp i slutdebatten 2018. Dessa frågor var sjukvård, integration, brott & straff samt klimat. Samtliga fyra frågor omfattades övervägande av sakgestaltad politik med inslag av spelgestaltning under SVT:s slutdebatt 2018.

- Hur gestaltas Sverigedemokraterna i SVT:s slutdebatter?

Sverigedemokraterna gestaltas negativt i samtliga slutdebatter men till olika grad. I SVT:s slutdebatt 2010 fanns inte Sverigedemokraterna representerade men de gestaltades negativt av programledare samt av två partiledare. Eftersom att Sverigedemokraterna själva inte deltog i debatten kan inget resultat här ges på hur de gestaltar sig själva.

I slutdebatten 2014 var Sverigedemokraterna det enda partiet som fick kritik av samtliga övriga partier. En partiledare gestaltade Sverigedemokraterna som ett rasistiskt parti som måste stoppas. Programledare gestaltade Sverigedemokraterna som skandalgestaltad. Sverigedemokraterna själva gestaltar sig ofta som ett omtänksamt parti som bryr sig om den lilla människan i det stora samhället.

I slutdebatten 2018 var gestaltningen av Sverigedemokraterna negativ. Majoriteten av de övriga partiledarnas gestaltningar av partiet, gick ut på att framställa Sverigedemokraterna som ett parti som utför en inhuman politik. Den största skillnaden mellan de två tidigare debatterna är att Sverigedemokraterna var mer delaktig i de politiska frågorna och gavs större utrymme att föra en seriös diskussion kring integration. Sverigedemokraterna gestaltar sig själva som ett omtänksamt parti som värnar om den svenska välfärden.

Diskussion kring resultatet

De olika slutdebatterna 2010, 2014, 2018 varierar i hur de politiska frågorna gestaltas vilket stärks utav Nord och Strömbäcks (2017) tidigare forskning, där de granskade den politiska kommunikationen i samband med den svenska valrörelsen 2006. I samma forskning säger de även att spel- och skandalgestaltade frågor har ökat mellan perioden 2002-2014. Att spelgestaltning ökat är något som även reflekteras i min studie. Eftersom min studie endast har undersökt de tre senaste slutdebatterna så kan jag se att spel och skandalgestaltningen har ökat, men jag har inget belägg för till vilken grad spel och skandal gestaltning har ökat eftersom jag inte undersökt detta.

De kan även kopplas till Adam Shehatas undersökning där han med hjälp av gestaltningsteorin undersökt riksdagsvalens olika valmanifest. Där han kommer fram till att beroende på vilken politisksakfråga som gestaltades så gestaltade de olika politiska partierna sakfrågan olika.

Alla människor väljer sin verklighet och hur man uppfattar saker och ting beror på sina egna erfarenheter. Och precis som Kahneman och Tversky (1984) skriver i sin tidigare forskning om gestaltningmakten, så utgår dina val i samhället från hur verkligheten beskrivs.

Anledningen till att Sverigedemokraterna enbart har gestaltats negativt i slutdebatterna kan ha att göra med medielogiken. Eftersom att enligt den teorin bestämmer media vad som är viktigt och hur en nyhet ska vinklas (Strömbäck, 2008b: 387–389). Och utifall media endast rapporterar om Sverigedemokraterna i negativa sammanhang kan det falla sig naturligt att det anses vara socialt accepterat att tycka illa om Sverigedemokraterna. Eftersom att medierna har ett begränsat utrymme så kan även tillspetsning (Asp, 1986: 359) använts för att konkretisera och generalisera Sverigedemokraterna i media.

Att Sverigedemokraterna gestaltas negativt i slutdebatterna kan också bero på hur journalisterna tidigare har gestaltat Sverigedemokraterna i media (Strömbäck, 2014: 113-115). Beroende på journalisternas uppfattning om Sverigedemokraterna så kan de påverka bilden av hur samhället uppfattar Sverigedemokraterna, och i sin tur påverka de övriga politiska partiledarna, samt programledarna.

8.1 Förslag till vidare forskning.

Utifrån denna studie skulle det gå att göra flera fortsatta studier, både ur ett gestaltningsperspektiv, men även genom andra teoretiska utgångspunkter, exempelvis:

- Se utifall andelen spelgestaltad politik har ökat i SVT:s slutdebatter genom att undersöka dessa ur ett bredare tidsperspektiv.
- Jämföra gestaltningen av politiska frågor i SVT och kommersiella debatter.
- Ur ett medialiseringsperspektiv undersöka om SVT:s slutdebatter blir allt mer medialiserade genom tiden.
- Undersöka vilken debatt som har störst medial genomslagskraft genom att undersöka vilken debatt som får störst utrymme i andra medier än sitt eget.

9. Referenser

Asp, Kent. (1986). *Mäktiga massmedier: studier i politisk opinionsbildning*. Diss. Göteborg : Univ.

Asp, Kent. (2011). *Systemvärldens och livsvärldens medialisering*. Medialisering av kultur, politik, vardag och forskning, s:40-45. Stockholm: Institutionen för kultur och kommunikation IKK Södertörns högskola.

Blumler, Jay G. & Gurevitch, Michael (1995). *The crisis of public communication*. New York: Routledge

Berg, Linda och Oscarsson, Henrik. (2014). *Supervalåret 2014. Statistiska centralbyrån. Rapport 20*

Finns tillgänglig på nätet:

https://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/ME0106_2014A01S_BR_ME09BR1503.pdf

Eneroth, Bo. (1987). *Hur mäter man "vackert"?: grundbok i kvalitativ metod*. [Ny utg.] Stockholm: Natur och kultur

Entman, Robert M. (1993). Framing: Towards Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), s.51-58.

Esaiasson, Peter & Håkansson, Nicklas (2002). *Besked ikväll!: valprogrammen i svensk radio och tv*. Stockholm: Stift. Etermedierna i Sverige

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Esser, Frank & Strömbäck, Jesper (red.) (2014). *Mediatization of politics: understanding the transformation of Western democracies*. Basingstoke: Palgrave Macmillan

Graneheim, Ulla H & Lundman, Berit. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2) s.105–112.
doi: [10.1016/j.nedt.2003.10.001](https://doi.org/10.1016/j.nedt.2003.10.001)

Hernes, Gudmund, (1978). "Det mediavridde samfunn", s 181-195 i Hernes, Gudmund (red), *Forhandlingsøkonomi og blandadministrasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kahneman, Daniel & Tversky, Amos. (1984). *Choices, values, and frames*. *American Psychologist*, 39(4) s.341-350.

McQuail, Denis (2010). *McQuail's mass communication theory*. 6. ed. London: Sage

Nationalencyklopedin, Sverigedemokraterna. Hämtad 2018-11-21
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/Sverigedemokraterna>.

Nationalencyklopedin, partiledardebatt. Hämtad 2018-11-21
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/partiledardebatt>

Nord, Lars & Strömbäck, Jesper. (2009). *Väljarna, partierna och medierna: en studie av politisk kommunikation i valrörelsen 2006*. Stockholm: SNS förlag.

Nord, Lars & Strömbäck, Jesper. (2017). Mest spelgestaltningar och strukturell partiskhet. En analys av svenska valrörelsejournalistik 2002-2014[Elektronisk resurs]. *Mittuniversitetet. Demicom, rapport*, 33.

Tillgänglig på internet: <http://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:1140692/FULLTEXT01.pdf>

Oscarsson, Henrik & Holmberg, Sören (2011). Åttapartivalet 2010. Allmänna valen, Valundersökningen. *Statistiska centralbyrån, SCB Finns tillgänglig på nätet:*
https://www.scb.se/statistik/_publikationer/me0106_2010a01_br_me05br1101.pdf

Schulz, Winfried. (2004). Reconstructing Mediatization as an Analytical Concept. *European journal of communication*. 19(1), s.87-101

Slutdebatten. (2014). SVT1, 12 september, 20:00

Statistiska centralbyrån, valresultat 2018. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valresultat/pong/statistiknyhet/namnlos/>. (Hämtad 2018-12-13).

Strömbäck, Jesper (2008). Medialisering och makt. En analys av mediernas politiska påverkan. *Statsvetenskaplig Tidskrift*. (110:4), s.385-405.
Tillgänglig på Internet: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:miun:diva-9642>

Strömbäck, Jesper (2009). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 1. uppl. Stockholm: SNS förlag

Strömbäck, Jesper (2000). *Makt och medier: samspelet mellan medborgarna, medierna och de politiska makthavarna*. Lund: Studentlitteratur

Strömbäck, Jesper (2014). *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Val 2010: Slutdebatten. (2010). SVT1, 17 september, 20:00
<https://www.youtube.com/watch?v=N21gryFpJ0g&t=2127s>

Val 2018. Slutdebatten. (2018). SVT1, 7 september, 20:00
<https://www.svtplay.se/video/18912142/val-2018-slutdebatten>

Valmyndigheten, VAL. Valresultatet 2018. 22 november 2018
<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2018/valresultat.html> (hämtad 2018-11-28)

10. Bilaga

10.1 Analysschema

Hur gestaltas de viktigaste politiska frågorna enligt Strömbäcks teori om politiska gestaltningar?

Gestaltas de som spelgestaltning?

Gestaltas de som sakgestaltning?

Gestaltas de som skandalgestaltning?

Analysen görs på följande politiska frågor:

Debattens fem viktigaste politiska frågor 2010

Sjukvård/Välfärd

Sysselsättning

Utbildning

Pensionärer/Äldrevård

Ekonomi

Debattens fem viktigaste politiska frågor 2014

Utbildning

Sociala frågor

Arbetsmarknad

Integration/Immigration

Miljö

Debattens fem viktigaste politiska frågor 2018.

Sjukvård

Skola och Utbildning

Invandring

Lag och Ordning

Miljö

Hur gestaltas Sverigedemokraterna i SVT:s slutdebatter?

På vilket sätt gestaltar programledarna Sverigedemokraterna?

Hur gestaltar de övriga partierna Sverigedemokraterna?

Hur gestaltar Sverigedemokraterna sig själva?

Kodinstruktioner: Varje gång jag har sett en händelse på något som uppfattas som sakgestaltning, spelgestaltning eller skandalgestaltning enligt Strömbäcks teori om gestaltningar, har jag kategoriserat dessa under respektive gestaltning.